

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: 40Csp/104/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421202984
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2023:1421202984.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom JUDr. Michalom Kubišom v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: I. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. Y. XXXX/XX, XXX XX J., zastúpený T.R.U.S.T., spol. s r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Karola Adlera 1939/34, 841 02 Bratislava, IČO: 47 257 962, o zaplatenie 15.204,07 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 608 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 608 eur od 03.11.2022 do zaplatenia zastavuje.

II. Súd žalobu zamietá.

III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 93,38 %.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca (spoločnosť E. Ú. J., S..D.; skrátený názov: E., S..D., so sídlom C. L. X, XXX XX J., W.: XX XXX XXX) sa žalobou doručenou súdu dňa 25.11.2021 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 15.204,07 eura s príslušenstvom z titulu nesplatennej pôžičky. Na odôvodnenie žaloby uviedol, že so žalovaným dňa 30.06.2014 uzatvoril zmluvu o pôžičke č. 8013484, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 20.000 eur. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume 322,27 eura, a to až do celkovej sumy pôžičky 38.672,40 eura. Do dnešného dňa uhradil žalovaný sumu 17.080,31 eura. Keďže žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku riadne a včas, dňa 27.02.2019 ho vyzval k úhrade dlžných splátok a zároveň ho upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Žalovaný dlžné splátky ani v dodatočnej lehote neuhradil, preto dňa 19.04.2019 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 27.04.2019. Do dnešného dňa však žalovaný dlžné splátky neuhradil.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

3. Uznesením č.k. 40Csp/104/2021-109 zo dňa 09.06.2022 súd pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpil terajší žalobca.

4. Podaním doručeným súdu dňa 20.03.2023 žalobca oznámil, že žalobu berie späť v časti o zaplatenie sumy 608 eur s príslušenstvom, nakoľko eviduje v prospech žalovanej pohľadávky plnenie v sume 608 eur dňa 29.11.2022. Navrhol, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 14.596,07 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.204,07 eura od 03.05.2019 do 29.11.2022 a zo sumy 14.596,07 eura od 30.11.2022 do zaplatenia.

5. Keďže žalobca zobrať žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 608 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 608 eur od 03.11.2022 do zaplatenia ešte pred začatím pojednávania, súd v zmysle ustanovenia § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) konanie v tejto časti zastavil.

6. Na pojednávaní konanom dňa 23.03.2023 právny zástupca žalovaného uviedol, že žalovaný neuznáva uplatnený nárok a popiera ho v celom rozsahu, popiera doručenie listu zo dňa 27.04.2019, ktorým mal pôvodný veriteľ realizovať právo podľa § 565 O.z. a popiera aj jeho odoslanie. Poukázal na to, že tento list bol síce žalovanému doručený spolu so žalobou, ale to nemohlo vyvolať účinky platne zosplatneného dlhu, nakoľko zjavne nebolo realizované v súlade s ustanovením § 565 O.z., ktoré ohraničuje toto právo časovo tak, že veriteľ ho môže použiť iba do splatnosti najbližšej splátky, a teda zosplatnenie z roku 2019 nemohlo byť platne doručené žalovanému v roku 2022, čo naruša aj princíp právnej istoty. Ďalej poukázal na to, že v zmluve nebolo poistenie individuálne dohodnuté, bolo podmienkou na to, aby žalovaný získal u pôvodného veriteľa spotrebiteľský úver, a teda náklady na poistenie mali byť započítané do celkových nákladov, čo sa ale nestalo, a preto je v zmluve nesprávne uvedená aj ročná percentuálna miera nákladov ako aj celková čiastka dlhu.

7. Žalobca v reakcii na uvedené v podaní zo dňa 02.06.2023 poukázal na rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 36Csp/210/2020-144 zo dňa 21.09.2021, ktorý vyjadril právny názor v otázke zosplatnenia úveru podľa § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nasledovne: „Pretože ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je špeciálnym ustanovením, nie je podmienkou uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky podľa § 565 Občianskeho zákonníka žiadosť veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky, dohoda o tomto práve v zmluve, VOP a ani to nemusí byť v rozhodnutí určené a rovnako si veriteľ toto právo nemusí uplatniť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky“. Poukázal na to, že v zmysle čl. 12 bod 12.2 zmluvných podmienok zmluvy o pôžičke sa zmluvné strany dohodli, že: „Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok Pôžičky žiadať od Klienta zaplatenie celej pohľadávky Spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť Pôžičky), ak je Klient v omeškaní s úhradou jednej Splátky alebo čiastočného plnenia jednej Splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.“. Uviedol, že nakoľko bol žalovaný preukázateľne v omeškaní viac ako 90 dní so zaplatením splátky splatnej v mesiaci 12/2018, bol právnym predchodcom formou predžalobnej upomienky zo dňa 27.02.2019 vyzvaný na zaplatenie, pričom bol zároveň upozornený na možnosť zosplatnenia pohľadávky v celosti. Predmetnú písomnosť žalovaný riadne prevzal dňa 05.03.2019, čo potvrdil svojím vlastnoručným podpisom na doručení. Nakoľko zo strany žalovaného neprišlo k náprave platobnej disciplíny, právny predchodca pristúpil k zosplatneniu pohľadávky v celosti, a to ku dňu 19.04.2019. Poukázal na to, že Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti bolo žalovanému zasielané prostredníctvom obyčajnej listovej zásielky dňa 27.04.2019, doručenkou preto nedisponuje. Uviedol, že nedoručenie Oznámenia žalovaný nepopiera, preto sa uvedená skutočnosť považuje v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP za nespornú. Zároveň uviedol, že predmetná písomnosť má iba deklaratórne účinky, t.j. účinky nastanú spätne ku dňu zosplatnenia momentom oboznámenia sa žalovaného s predmetnou písomnosťou. Žalovaný sa preto mohol o zosplatnení dozvedieť najneskôr z podanej žaloby. Ďalej uviedol, že nijakým výkladom ust. § 53 ods. 9 OZ, nemožno vyvodiť záver, že zákonodarca vyžaduje 2 úkony pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, jednak výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ku ktorým musí byť preukázané doručenie oboch listín. Mal za to, že takýto výklad predmetného ustanovenia je príliš extenzívny, pretože cieľom zákonodarcu bolo v prvom rade, aby bol dlžník preukázateľne upozornený na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a toto upozornenie sa dostalo do jeho dispozičnej sféry, t. j. aby sa mohol oboznámiť s obsahom takého upozornenia. Poukázal na to, že žalovaný sa doručením upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ, za ktoré sa dá považovať predžalobná upomienka s obsahom takéhoto upozornenia oboznámil. Následne pôvodný veriteľ využil možnosť predčasného zosplatnenia úveru, ku ktorému úkonu síce nepredkladá doručenkou alebo doklad preukazujúci odoslanie listiny na poštovú prepravu, nakoľko predmetná listina o zosplatnení úveru má deklaratórny charakter, pričom účinky nastávajú spätne oboznámením sa žalovaného s obsahom listiny o zosplatnení úveru. Uviedol, že žalovaný pozitívne vedel aj s ohľadom na bod 12.2 zmluvných podmienok úverovej zmluvy, aké dôsledky bude mať pre neho nezaplatenie splatnej splátky, pre ktorú pôvodný veriteľ zosplatnil úver v celosti. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 11.05.2021, č.k. 14CoCsp/52/2020, bod 17 odôvodnenia, ktorým sa odvolací súd vyjadril k zosplatneniu pohľadávky, kde samotné zosplatnenie pohľadávky považuje za právny úkon s deklaratórnymi účinkami. Rovnako poukázal na uznesenia tohto súdu č.k. 11CoCsp/11/2021-179 zo

dňa 22.04.2021, bod 6.3 odôvodnenia a č.k. 16CoCsp/22/2021-2224 zo dňa 06.10.2021 bod 8 a 9 odôvodnenia, v ktorom sa súd nestotožnil s argumentáciou prvostupňového súdu a rovnako Oznameniu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru pripísal deklaratórne účinky.

8. Súd na prejednanie veci samej nariadil ďalšie pojednávanie na termín 06.06.2023. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju ako aj žalobcovu neprítomnosť na pojednávaní s tým, že súhlasil s pojednávaním v ich neprítomnosti, súd preto v zmysle § 180 C.s.p. vec prejednal v ich neprítomnosti.

9. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní zopakoval, že žalovaný nárok neuznáva čo do dôvodu aj do výšky, poukázal na to, že už na minulom pojednávaní poprel nielen doručenie, ale aj odoslanie oznámenia zo dňa 27.04.2019. Mal za to, že nakoľko termín konečnej splatnosti ešte nenastal, podľa zmluvy bol dojednaný na jún 2024 a žalobca neunesol dôkazné bremeno toho, že pôvodný veriteľ platne vyhlásil predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru, postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na aktuálneho žalobcu je neplatné, a preto žalobcovi nepatrí aktívna vecná legitimitácia a je nevyhnutné žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

10. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nasledovného skutkového stavu:

10.1. Dňa 30.09.2014 spoločnosť Q. V. Y., S..D., Y. L. XX, XXX XX T., W.: XX XXX XXX uzavrela so žalovaným zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie/zmluvu o spotrebiteľskom úvere (č.l. 21-33 spisu), na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 20.000 eur s tým, že žalovaný sa zaviazal pôžičku splácať v 120 mesačných splátkach po 322,27 eura s poistením, sadzba poistenia bola 3,90%, mesačná výška poistného bola 12,10 eura, celková čiastka predstavovala 37.220,40 eura, celkové náklady spotrebiteľa 17.220,04 eura, ročná úroková sadzba bola 14,90%, RPMN 14,90%, priemerná RPMN 11,89%, termín konečnej splatnosti 6/2024, prvá splátka bola splatná dňa 20.07.2014, ďalšie splátky splatné vždy 20. dňa v mesiaci, doba trvania zmluvy - do splatenia všetkých záväzkov Klienta podľa tejto Zmluvy. Podľa čl. 12 bod 12.2. zmluvy Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok Pôžičky žiadať od Klienta zaplatenie celej pohľadávky Spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť Pôžičky), ak je Klient v omeškaní s úhradou jednej Splátky alebo čiastočného plnenia jednej Splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Spoločnosť je ďalej v prípade nesplácania úveru oprávnená účtovať Klientovi úroky z omeškania a iné náklady súvisiace s vymáhaním pohľadávky Spoločnosti uvedené v tejto Zmluve. Listom zo dňa 27.02.2019 (č.l. 54 spisu) E. Ú. J., S..D.. vyzvala žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 966,81 eura s tým, že ak do 05.04.2019 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 12/2018 bude oprávnená úver zosplatiť. List bol žalovanému doručený podľa doručky na č.l. 55 dňa 05.03.2019. Listom zo dňa 27.04.2019 (č.l. 56 spisu) adresovaným žalovanému E.Š. Ú. J., S..D.. oznámila, že nakoľko dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradil, jeho dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz, pričom dlžná čiastka k dnešnému dňu (27.04.2019 - pozn. súdu) predstavuje 15.207,85 eura. K listu nebol priložený žiadny doklad o doručení ani odoslaní žalovanému. Z prehľadu splátok a úhrad (č.l. 57-60 spisu) súd zistil, že dlh žalovaného ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru dňa 19.04.2019 predstavoval celkovo sumu 15.204,07 eura. Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 30.11.2017 v spojení so žiadosťou o postúpenie a prevod zo dňa 06.05.2022, prílohou č. 3 Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok a Dodatkom č. 5 k Rámcovej zmluve o postúpení pohľadávok (č.l. 98, 102-104, 106 spisu) spoločnosť E. Ú. J., S..D., D. D. C. L. X, XXX XX J., W.: XX XXX XXX (ako právny nástupca spoločnosti Q. V. Y., S..D.. v dôsledku zlúčenia k 01.01.2018) postúpila žalovanú pohľadávku na žalobcu, čo oznámila žalovanému listom zo dňa 24.05.2022 (č.l. 99 spisu). Z výpisu z obchodného registra súd zistil, že spoločnosť Q. V. Y., S..D.. zanikla v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s. k 01.01.2018.

11. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

11.1. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „ObZ“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11.2. Podľa § 502 ods. 1 ObZ od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

11.3. Podľa § 503 ods. 1 ObZ záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

11.4. Podľa § 503 ods. 2 ObZ ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

11.5. Podľa § 504 ObZ dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

11.6. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí pôžičky (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

11.7. Podľa § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,5a).

11.8. Podľa § 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

11.9. Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

11.10. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „O.z.“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11.11. Podľa § 52 ods. 3 O.z. dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11.12. Podľa § 52 ods. 4 O.z. spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11.13. Podľa § 53 ods. 9 O.z. ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

11.14. Podľa § 565 O.z. ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

11.15. Podľa § 524 ods. 1 O.z. veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

11.16. Podľa § 52 ods. 2 O.z. nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

11.17. Podľa § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

11.18. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu 87ad) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

12. Z predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že spoločnosť Q. V. Y., S..D.. (ktorá zanikla k 01.01.2018 v dôsledku zlúčenia s pôvodným žalobcom) uzatvorila so žalovaným zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie/zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d) v spojení s § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže uvedená spoločnosť poskytla žalovanému úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti (ako to vyplýva z výpisu z obchodného registra) a zároveň žalovaný nekonal v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (v tejto súvislosti nebol tvrdý ani preukázaný opak). Uzatvorená zmluva je zároveň spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1, 3 a 4 O.z., ktorá má podobu štandardnej formulárovej zmluvy typickej tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch opakovane a žalovaný ako spotrebiteľ vzhľadom na jej formulárovú predtlač, jej obsah nemohol žiadnym podstatným spôsobom ovplyvniť. Poskytnutý úver je úverom spotrebiteľským v zmysle § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. V konaní bolo preukázané (nebolo to ani sporné), že žalovanému bol na základe zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie/zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 30.06.2014 poskytnutý úver vo výške 20.000 eur s ročnou úrokovou sadzbou 14,90 % a RPMN 14,90 %, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 120 mesačných splátkach po 322,27 eura (termín konečnej splatnosti bol 6/2024). Keďže žalovaný nesplácal úver riadne a včas, listom zo dňa 27.02.2019 Všeobecná úverová banka, a.s. vyzvala žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 966,81 eura s tým, že ak do 05.04.2019 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 12/2018 bude oprávnená úver zosplatiť. List bol žalovanému doručený podľa doručky dňa 05.03.2019. Následne listom zo dňa 27.04.2019 adresovaným žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s. oznámila, že nakoľko dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradil, jeho dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz, pričom dlžná čiastka k dnešnému dňu (27.04.2019 - pozn. súdu) predstavuje 15.207,85 eura. K listu nebol priložený žiadny doklad o doručení ani odoslaní žalovanému, pričom žalovaný v konaní poprel, že by mu bol tento list doručený a poprel aj jeho odoslanie. Žalobca tvrdil (a vyplýva to aj z prehľadu splátok a úhrad), že Všeobecná úverová banka, a.s. úver zosplatiť dňa 19.04.2019 a k tomuto dňu predstavovala výška dlhu žalovaného sumu 15.204,07 eura. Žalobca však nepreukázal, akým úkonom došlo dňa 19.04.2019 k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, teda k uplatneniu práva podľa § 565 O.z.. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru totiž predstavuje

jednostranný adresný (adresovaný) právny úkon, obsahom ktorého je vôľa konajúceho (veriteľa) využiť svoje právo požadovať od dlžníka zaplatenie celého dluhu naraz, ktorý sa stáva perfektným (účinným) až doručením jeho adresátovi (dlžníkovi). Až vtedy sa dlžník môže dozvedieť o uplatnení tohto práva zo strany veriteľa (vtedy si veriteľ uplatnil toto právo voči dlžníkovi) a môžu nastúpiť s tým spojené dôsledky v podobe povinnosti dlžníka zaplatiť celý zosplatnený dlh naraz. O tom, že ide o právo veriteľa, ktoré si veriteľ môže (ale nemusí) uplatniť voči dlžníkovi, a teda logicky následky uplatnenia tohto práva voči dlžníkovi môžu nastúpiť až vtedy, keď sa dlžník o uplatnení tohto práva zo strany veriteľa dozvedel (bol mu doručený právny úkon, ktorým si veriteľ toto právo voči dlžníkovi uplatnil), svedčí aj čl. 12 bod 12.2. zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie/zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 30.06.2014, v zmysle ktorého Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok Pôžičky žiadať od Klienta zaplatenie celej pohľadávky Spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť Pôžičky). V zmysle § 53 ods. 9 O.z. ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V zmysle § 565 O.z. ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Od právneho úkonu, ktorým si veriteľ uplatnil uvedené právo voči dlžníkovi však treba odlišovať rôzne formy oznámenia veriteľa, ktorým iba informuje dlžníka o tom, že už (v minulosti) došlo k uplatneniu tohto práva voči nemu. V posudzovanej veci plnil túto funkciu list zo dňa 27.04.2019 (keďže k uplatneniu predmetného práva - zosplateniu úveru - došlo dňa 19.04.2019). Žalobca však v konaní nepreukázal doručenie ani tohto listu žalovanému (a ani len jeho odoslanie), čo však vzhľadom na vyššie uvedené (nepreukázanie samotného právneho úkonu - zosplatenia úveru dňa 19.04.2019) bolo aj tak bez právneho významu. Preto bola rovnako bez právneho významu aj argumentácia žalobcu, že uvedený list zo dňa 27.04.2019 bol žalovanému doručený spolu so žalobou, a teda žalovaný sa o ňom dozvedel týmto okamihom. Súd pritom nemohol považovať doručenie predmetného listu spolu so žalobou žalovanému (k čomu došlo dňa 14.02.2022) za vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, keďže by to bolo jednak v rozpore so skutkovým tvrdením žalobcu (podporeným aj listinným dôkazom - prehľadom splátok a úhrad) o zosplatení úveru ku dňu 19.04.2019, jednak by to malo nepochybne vplyv na výšku dluhu (keďže je nepochybne rozdiel či dôjde k zosplateniu úveru takmer tri roky po pôvodne tvrdenom dátume) a narušilo by to aj celkovú koncepciu ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 O.z. a napokon aj princíp právnej istoty. Súd považoval uvedenú argumentáciu žalobcu v snahe dosiahnuť účelovú konvalidáciu vadného postupu pri zosplatení úveru za neprípustnú. Vzhľadom na súdom vyššie uvedené rozlišovanie medzi právnym úkonom zosplatenia úveru a dodatočným oznamovaním tejto skutočnosti listom veriteľa dlžníkovi neboli aplikovateľné závery súdov v rozhodnutiach, na ktoré poukazoval žalobca v podaní zo dňa 02.06.2023, ktoré navyše ani nepredstavovali ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (Čl. 2 ods. 2 C.s.p.). Pokiaľ žalobca poukazoval na to, že nijakým výkladom ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť záver, že zákonodarcu vyžaduje 2 úkony pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, jednak výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ku ktorým musí byť preukázané doručenie oboch listín, a že podstatné je to, že žalovaný sa doručením listu zo dňa 27.02.2019 (predžalobná upomienka) dozvedel o postupe podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaný pozitívne vedel aj s ohľadom na čl. 12 bod 12.2. zmluvy, aké dôsledky bude mať pre neho nezaplatenie splatnej splátky, pre ktorú pôvodný veriteľ zosplatnil úver v celosti, súd uvádza, že vzhľadom na charakter právneho úkonu zosplatenia úveru (jednostranný adresný právny úkon, ktorý sa stáva perfektným /účinným/ až doručením jeho adresátovi) sa nie je možné stotožniť s argumentáciou žalobcu, že na zosplatenie úveru sa nevyžaduje samostatný úkon zosplatenia bez preukázania jeho doručenia dlžníkovi, ale postačuje preukázanie doručenia upozornenia podľa § 53 ods. 9 O.z., keďže aj s ohľadom na čl. 12 bod 12.2. zmluvy musel žalovaný vedieť, aké dôsledky bude mať pre neho nezaplatenie splatnej splátky. Z upozornenia veriteľa podľa § 53 ods. 9 O.z. (v spojení s čl. 12 bod 12.2. zmluvy) listom zo dňa 27.02.2019 mohol mať totiž žalovaný vedomosť iba o tom, že veriteľ bude mať po splnení tam uvedených podmienok iba možnosť využiť právo zosplatiť úver, nemohol však vedieť, kedy veriteľ toto právo využije (keďže aj samotný žalobca v konaní argumentoval tým, že veriteľ nie je časovo obmedzovaný vo využití tohto práva splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky), pričom toto právo napokon veriteľ využiť vôbec nemusí (z rôznych dôvodov). Vzhľadom na charakter právneho úkonu zosplatenia úveru (jednostranný adresný právny úkon, ktorý sa stáva perfektným /účinným/ až doručením jeho adresátovi) sa rovnako nebolo možné stotožniť so žalobcom tvrdeným deklaratórnym charakterom tohto úkonu s účinkami spätne do minulosti. Zosplatenie úveru zo strany veriteľa predstavuje pre dlžníka (v tomto prípade navyše spotrebiteľa požívajúceho zvýšenú ochranu)

zásadnú skutočnosť s významnými dôsledkami pre neho, ktoré nemôžu nastať spätne v závislosti od toho, kedy ho veriteľ o tejto skutočnosti informuje (už vôbec nie takmer tri roky spätne aplikujúc argumentáciu žalobcu o doručení oznámenia o zosplatnení úveru zo dňa 27.04.2019 spolu so žalobou žalovanému dňa 14.02.2022). Na zosplatnenie úveru sa totiž okrem množstva iných dôsledkov (majúcich vplyv na samotnú výšku dlžnej sumy, úrokov, úrokov z omeškania atď.) viaže napr. aj možnosť namietať premlčanie dlhu, resp. premlčanie jednotlivých splátok, ak k zosplatneniu úveru ešte nedošlo.

13. Keďže teda žalobca nepreukázal, že došlo k platnému zosplatneniu úveru pôvodným veriteľom, pričom doposiaľ nenastala konečná splatnosť úveru v zmysle zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie/ zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nebol dodržaný zákonný postup pre postúpenie pohľadávky v zmysle § 17 ods. 1 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 524 ods. 1 O.z. a 525 ods. 2 O.z. z pôvodného veriteľa - Všeobecná úverová banka, a.s. na žalobcu. Zmluva, ktorou pôvodný veriteľ postúpil na žalobcu pohľadávku zodpovedajúcu zosplatnenému úveru, tak nebola platná pre rozpor so zákonom (§ 39 O.z.) a žalobca sa tak nestal veriteľom tejto pohľadávky. Žalobcovi teda chýbala v spore aktívna vecná legitímácia, v dôsledku čoho neostávalo súdu iné ako jeho žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

14. Súd nad rámec uvedeného (pre istotu) poukazuje na to, že postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru inej osobe má väzbu nielen na spotrebiteľskú zmluvu, ale aj na osobitné právne predpisy (§ 525 Občianskeho zákonníka v spojení s § 17 ods. 1 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov), v dôsledku ktorej skutočnosti sa mení aj obsah právneho vzťahu medzi postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi postupcom a dlžníkom. V takomto prípade sa prípadná neplatnosť postúpenia pohľadávky prejaví nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi (spotrebiteľovi). Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Občianskeho zákonníka ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Občianskeho zákonníka nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník (zo spotrebiteľského úveru) teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bola preukázaná platná zmluva o postúpení pohľadávky (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.06.2022 sp. zn. 7Cdo/86/2021).

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalovaný čiastočnou úhradou sumy 608 eur až po začatí konania procesne zavinil zastavenie konania v tejto časti, čo možno pre účely rozhodovania o náhrade trov konania v posudzovanej veci hodnotiť ako neúspech žalovaného v tejto časti a zároveň úspech žalobcu (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 19/2010 zo dňa 26.01.2011), pričom vo zvyšnej časti žalobca nemal úspech v konaní, keď súd jeho žalobu zamietol. Celkový úspech žalobcu súd určil na 3,31 %, ktorý predstavuje rozdiel medzi pôvodne žalobou uplatneným nárokom (suma 15.204,07 eura, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.204,07 eura od 03.05.2019 do vyhlásenia rozsudku /vyčíslené na sumu 3.115,79 eura/) a späťvzatou časťou žaloby v sume 608 eur (čo zavinil žalovaný). Žalovaný mal potom úspech v rozsahu 96,69 %. Po odpočítaní úspechu žalobcu od úspechu žalovaného, súd priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 93,38 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.